

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA. KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 8. TELEFON 55-23 do 55-25. ROKOPISI SE NE VRAČAJO. IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

CENSURATNI ODELEK LJUBLJANA. TELEFON 33-96. POŠTNI CEKOVNI RACUN LJUBLJANA ŠTEV. 6-90601-1. OGLASI PO CENIKU. MESEČNA NAROVNINA 45 DIN.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTNE SLOVENIJE

Tovariš EDVARD KARDELJ med ameriškimi Jugoslovani

New York, 6. nov. (Tanjug). Jugoslovanski izseljenci v ZDA so pripravili v petek 4. novembra v New Yorku slavnostni banket na čast jugoslovanske delegacije, ki se udeležuje zasedanja generalne skupščine Združenih narodov. Banketa, ki je bil v hotelu »Edison«, so se udeležili člani jugoslovanske delegacije z Edvardom Kardeljem in Milovanom Djilasom na čelu ter nad 600 Američanov jugoslovanskega rodu, med njimi Louis Adamič, Zlatko Baloković in mnoge druge pomembne osebnosti. Velika dvorana hotela »Edison« je bila polna izseljencev iz različnih krajev Amerike. Zidovi dvorane so bili okrašeni z gesli: »Živel maršal Tito!«, »Živelo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov!«, »Živela FLRJ!« in »Borimo se za enakopravne odnose med narodi!«.

neki obrekovalci naše države, temveč rezultat dolgotrajne muke in srditve, toda zelo prepričljive politične šole, ki so jo napravili naši narodi pod peto tujih in domačih zatiralcev. V tej šoli so se naši delavci in delovni kmetje, ljudska inteligenca in vsi iskreni patrioti naše države ne samo naučili spoznati izvore zla, ki je držalo našo državo v suženstvu in zaostalosti, temveč tudi boriti se proti njemu in samostojno krciti pot k svoji lepi bodočnosti. V tej šoli so se prekalili številni kadri ne samo za borbo, temveč tudi za ustvarjalno graditev. V tej šoli so se vzgojili in zrastle tudi tvoj. Tito ser deset tisoči naših vodilnih ljudi, ki jih je ljudstvo postavilo na čelo fronte vsestranske socialistične graditve države. Ne smete pozabiti, da socializem za nas ni samo osvoboditev delovnega človeka, temveč tudi pot, da se reši naša država zaostalosti, ki smo jo podedovali. Zato so pri nas tudi specifične oblike te graditve, izredna enotnost ljudstva v obrambi svoje velike revolucionarne stvari in njegova neomajna podpora vodstvu države s tov. Titom na čelu. Prav zaradi teh razlogov je nova Jugoslavija tudi dobila tisti mednarodni pomen, ki ga ima danes. Izredna širina, s katero so se ljudske množice naše države udeležile narodnoosvobodilne borbe, je morala prinesiti na površje velikanske ustvarjalne energije ljudstva in pobudo vsakega posameznika. Zato je nova Jugoslavija v povojnih letih tudi lahko napravila tako velik korak naprej v svojem političnem in gospodarskem razvoju.

Seveda niso bili domači in tuji reakcionarni krogi, ki so izgubili bitko, s tem zadovoljni, pa tudi ne pripravljali hitro odložitvi orožje. Ničte tega tudi ni mogel pričakovati. V začetku smo imeli s te strani precejšnje težave, toda zaradi enotnosti velikanske večine ljudstva smo te težave razmeroma hitro premagali. Sicer ste pa sami dobro spremljali ves ta razvoj, zato mi danes ni treba govoriti o teh stvareh.

Toda v začetku preteklega leta smo se znašli pred novimi težavami, ki jih sploh nismo mogli pričakovati — pred težavami, ki jih povzročajo ZSSR. Idejno jedro spora, ki je nastal med ZSSR in jugoslovanskimi narodi, je mogoče omejiti na vprašanje, kakšni morajo biti odnosi med socialističnimi državami. Toda njegova konkretna politična stran se kaže v dejstvu, da morajo jugoslovanski narodi danes znova braniti pravico do svoje neodvisnosti, pravico, da samostojno grade svojo državo v oblikah, ki ustrezajo njihovim razmeram, da jih ne bi izkoriščale ne kapitalistične, ne socialistične države. Dovolite mi, da se te stvari nekoliko bolj dotaknem. Prosim vas vnaprej, da mi oprostite, če bom načel tudi nekatera vprašanja, ki vas manj zanimajo, za nas Jugoslovane pa so bistvene pomena.

Odnos ZSSR do Jugoslavije prča o tem, da zavzema vodstvo ZSSR glede enakopravnih odnosov med socialističnimi državami protidemokratsko stališče, ki zelo škoduje fronti miru in demokracije, pa tudi sicer ustvarja številne nevarnosti za stvar človeškega napredka v splošnem. Priznati moram, da smo bili tudi mi tako kakor milijoni naprednih ljudi

na svetu prepričani, da morajo z zmago socialistične družbene ureditve v neki državi pri taki državi izginiti tudi vse hegemonistične težnje in težnje po izkoriščanju drugih manjših, oziroma slabše razvitih držav. Toda, izkazalo se je, da so možne v luči socialističnih odnosov različne politične oblike, izpolnjene z več ali manj demokratičnega in da se lahko razvijejo v njihovem okviru tudi hegemonistične težnje do drugih narodov. V okviru socialističnega družbenega sistema so se pojavili činitelji, ki zavirajo nadaljnji razvoj socialističnega demokratičnega sistema in so v tem smislu reakcionarni ter izredno škodljivi in nevarni za razvoj socializma in napredek človeštva.

Spor med ZSSR in FLRJ jasno dokazuje, da se začetku danes v socialističnem ekonomskem sistemu dve poti: pot centralistične hegemonije, stališče avdilitnega naroda in pot krepitve socialistične demokratične samouprave tako v državi kakor tudi v odnosih med posameznimi narodi. Jugoslovanski narodi, ki so s svojimi lastnimi silami in izredno težitimi žrtvami izvojevali v drugi svetovni vojni narodno in socialno osvoboditev, so pristaši te druge poti. Oni tudi žele, da na svojih tleh sami odločajo, ker so prepričani, da ni to samo v njihovo lastno korist, temveč tudi v korist enakopravnega sodelovanja med narodi, v korist miru in človeškega napredka. Tako je v načelnim bistvom spora med FLRJ in ZSSR, o katerem se je zadnji čas po pravici veliko pisalo, kajti ta spor pomeni v resnici važen zgodovinski preobrat.

Braneč svojo neodvisnost in boreč se za enakopravne odnose med narodi ne beže jugoslovanski narodi niti pred svojimi mednarodnimi obveznostmi niti pred demokratičnimi in sporazumnimi določitvami mednarodnega sodelovanja. Braneč svojo neodvisnost se v resnici bore za nujni pogoj človeškega napredka, namreč za pravice vsakega naroda, da neovirano razvija svoje ustvarjalne sile z edino omejitvijo, da s tem ne ograža svobode in napredka drugih narodov. Vsako omejevanje te pravice, vsako prilastanje monopola, bodi v gospodarskem, bodi v idejnopolitičnem življenju, vodi neizbežno — kakor nam kaže vsa zgodovina — k stagnaciji in reakcionarnemu zaviranju človeškega napredka, hkrati pa ustvarja številne nevarnosti za mir med narodi. Kar zadeva jugoslovanske narode, se ti bore proti takim težnjam ne glede na to, v kakšni ideološki obliki se pojavljajo. Pri tem ne izhajajo od sebičnega ozkega nacionalizma, od nekega pomamljanja želje po sodelovanju z drugimi narodi, pa tudi ne od neke absolutne prepričanosti, da lahko kateri koli narod živi ločeno od drugega človeštva, temveč od zavesti, da človeštvo ne more napredovati po drugi poti kakor z vedno širšim osvobajanjem ustvarjalnih energij vseh narodov in vseh ljudi. To pa je mogoče doseči samo z osvoboditvijo naroda izpod vsake vrste zatiranja, gospodarskega izkoriščanja ali političnega pritiska. To je hkrati tudi edina pot k

resnično enakopravnemu mednarodnemu sodelovanju in trajnemu miru. Tako je stališče FLRJ, ki ga branim pred obličjem vega demokratičnega človeštva. Toda vodstvo ZSSR se ni ustavilo pri razpravljanju, ko je izbruhnil spor. Bilo bi naravno, da bi si mirno ljubne socialistične države prizadevale prav gotovo še v primerih mednarodnega spora, ta spor prijateljsko rešiti, še posebej, če gre samo za idejno nasprotstvo, kajti v začetku so spor kazali prav samo kot tak. Če bi se sovjetsko vodstvo v resnici iskreno lotilo načelnega reševanja spora, bi lahko reklo: Dobro je, vi imate neko svoje naziranje o nekih oblikah socialističnega razvoja svoje države. Mislimo, da grešite, toda pustimo času, da bo pokazal, kdo ima prav.

Vodstvo ZSSR pa tega ni storilo, temveč se je odločilo za drugo pot. Organiziralo je nepojmljivo obrekovalno gonjo proti Jugoslaviji, poteptalo gospodarske pogodbe in organiziralo nato gospodarsko blokado Jugoslavije, organiziralo odpoved vseh pogodb o medsebojni pomoči vzhodnoevropskih držav z Jugoslavijo, dokler se niso končno pojavile hkrati tudi vojne grožnje in vojnoujstavske vojaške demonstracije ter številni incidenti na jugoslovanski meji. Z eno besedo, vse to, kar se imenuje hladna vojna oziroma živčna vojna.

Vse to ravnanje je najjasneje pokazalo, da ne gre za to, kar so nam v začetku očitali, namreč, da nimajo nekateri Jugoslovanci pravičnega odnosa do sovjetskih strokovnjakov, ali da drugi klevetajo politiko ZSSR, ali da v Jugoslaviji prepočas kolektivizirajo in prehitro nacionalizirajo itd., temveč enostavno za to, da vodstvo ZSSR ne jemlje vodilne vloge ZSSR kot vlogo prvega med enakopravnimi, temveč kot pravico do političnega in gospodarskega podrejanja drugih socialističnih držav.

Danes govore sovjetski predstavniki v odnosu do naše države s predrzanim jezikom močnega, vendar takega močnega, ki so mu zmanjkali dokazi resnice in se zato zateka h grožnji. Mislijo, da je s častjo in ugledom 200 milijonov Sovjetske zveze popolnoma združljivo, da obisipajo z žalitvami in grožnjami majhno socialistično državo, ki je komaj včeraj izšla — porušena in opustošena — iz vojne, v kateri je bila zvesta zaveznica ZSSR. Toda pri nas, kjer hrabrost spoštujemo kot dragoceno vrline, se ljudstvo zgraža, če kdo zlorablja svojo silo proti slabšem. Morda je prav to dejstvo eden izmed važnih vzrokov, da tudi grožnja z uporabo sile v mednarodnih odnosih pri našem ljudstvu v nobenem primeru ne vpliva sploševanja, temveč samo odpor in odločnost. Zaman pripravujejo danes o »Titovi klikki«. Danes je bolj kakor kdaj koli prej vse ljudstvo »Titova klikka in obstoje samo zelo redke izjeme, ki so prav za prav važne samo toliko, ker dokazujejo svo revščino politike Informbiroja proti naši državi.

Veste, da so skoraj vse ljudi, ki zavzemajo kak važnejši položaj v Jugoslaviji, razglašili za angloameriške vohune, samo vlado in sistem v Jugoslaviji pa za gestapovsko-fašistični. Veste, da je načelno bistvo spora v resnici prav v tem, da zavzemamo demokratično stališče tako glede notranje graditve kakor tudi glede odnosov med državami, medtem ko zavzema prav vodstvo ZSSR protidemokratsko stališče do Jugoslavije. Toda stvar je enostavna. Zato, ker izjava ZSSR protidemokratski pritisk na socialistično državo — in ker se ve, da taka akcija mora naleteti na odpor vseh demokratičnih ljudi, — je treba to državo enostavno razglasiti za gestapovsko, fašistično, s čimer bodo našli formalno moralno-politično opravičilo za vsako grobljivo. Na nas take obrekovalne sosesne našega notranjega reda niti malo ne vplivajo. Znano je, da je družbena ureditev neke države zelo tipična in ima svoje objektivne značilnosti, kajti določajo jo proizvodni odnosi, tako da ne zavisi od številnosti obrekovalni, ki jih širijo proti tej državi, ne glede na to, s čigave strani prihajajo. Na nas te sosesne, kakor sem rekel, ne vplivajo in prepričamo jih znanstveni vesti njihovih avtorjev, ki se z znanostjo zelo lahko igraje. Toda mi postavljamo vprašanje drugače. Zahtevamo od sovjetske vlade, da prepusti jugoslovanskim narodom, da sami razvijejo oblike svojega notranjega socialističnega in demokratičnega življenja. Ne gre za našo notranjo ureditev, temveč za to, kakšen odnos ima vodstvo ZSSR do volje jugoslovanskih narodov, do njihove svobode in neodvisnosti, do suverenosti naše države in do svetovnega miru. To je trenutno bistvo vprašanja.

Seveda smo ta vprašanja odkrito navedli v razpravah pred Združenimi narodi. Obrekovalci so takoj za-

Maršal Tito delavcu Anti Mrkonjiču

Delavec osiške ltvarne železa Ante Mrkonjič je izpolnil ob koncu prejšnjega meseca svoje naloge v petletnem planu in poslal maršalu Titu tole brzojavko:

Dragi tov. Tito! Sporočam Ti največeselej vest svojega življenja, da sem se odzval Tvojemu pozivu in naše Komunistične partije za visoko delovno storilnost in izpolnil petletno plansko nalogo v 2 letih, 9 mesecih in 25 dneh. Med vsem svojim delom sem imel pred očmi, da pomeni izpolnitev petletnega plana za naše narode boljše in srečnejše prihodnost in da gradimo v naši državi socializem. Nobena obrekovalanja naših sovražnikov nas ne bodo odvrgla s poti, ki sta jo izbrala Ti in Partija in na kateri Te slede sto tisoči delovnih ljudi naše države.

Ob ljubljani, tovariš Tito, da bom se nadalje dajal vse sile za izpolnitev nalog, ki nam jih Ti postavljaš. Da bi nam še dolgo živel tov. Tito v srečo jugoslovanskih narodov! Živel delavski razred s svojo avantgardo Komunistično partijo Jugoslavije na čelu.

Tovariš Tito mu je poslal ročno uro in brzojavko, ki se glasi: **Tov. Mrkonjič! Razveselili sem se, ko sem prebral Tvojo brzojavko, v kateri mi sporočate svoje velike uspehe, ki si jih dosegel pri izpolnitvi svojega petletnega plana v osiški ltvarni železa. Izpolnitev plana v dveh letih, devetih mesecih in 25 dneh je v resnici velik uspeh, zato Ti prisrčno čestitam. Kot 13kratni udarnik daješ s svojim delom krasen zgled neutrudnega graditelja**

kritični: Glejte jih, končno so prešli v imperialistični tabor, postali so vojni hujskači in so celo dovolili kot ameriški agenti, da bi bili izvoljeni v Varnostni svet, da bi v njem onemogočili sporazum med ZSSR in Ameriko. Tako paradokse ste lahko dobesedno brali zadnji čas v nekem tisku.

Toda, za kaj gre? Gre samo za to, da nova Jugoslavija ni pripravljena, da bi se na zahtevo kogar koli odpovedala svoji mednarodno-politični akciji za udrnitev svoje neodvisnosti. Bile so težnje, da bi pokazali odnose med Jugoslavijo in ZSSR kot stvar, ki se tiče samo ZSSR. Toda s takimi težnjami, ki se v resnici omejujejo na polizkuse, da bi blokado Jugoslavije po socialističnih državah razširili tudi na kapitalistične države, se nismo mogli sprizjajati. Vseeno je, kdo ogroža jugoslovansko neodvisnost, kajti to ogrožanje je kot tako mednarodni problem. Prav zaradi tega menimo, da je izvolitev Jugoslavije v Varnostni svet resen prispevek za udrnitev svetovnega miru. Ničte ne bo mogli zadušiti prizadevanja po ustvarjalnih prispevkih k napredku in kulturi človeštva, ki se močneje ali slabše pojavlja v vsakem narodu. Razumljivo je, da se to v večjem obsegu nanaša na take narode, kakršni so jugoslovanski, pri katerih je družbeni preobrat osvobodil neslutene energije, ki so bile prej zadušene.

Ne skrivamo obličja nove Jugoslavije in naše politike. Nova Jugoslavija je socialistična država in sicer demokratična socialistična država, ki se bo dosledno še nadalje razvijala v tej smeri. Morda so ljudje v nekaterih državah, ki mislijo, da lahko izkoristijo današnje težave Jugoslavije za to, da bi se pritisk z vzhoda izpopolnil s pritiskom z zahoda. Vendar so to kratkovidne spekulacije zelo maloštevilnih krogov. Tudi ti se bodo lahko hitro prepričali, da nimajo nikakega upanja v uspeh. Toda na drugi strani ne mislimo, da bi se po volji kakršne koli obrekovalne gonje odpovedali najširšemu konstruktivnemu mednarodnemu sodelovanju tako na gospodarskem področju kakor tudi na področju borbe za krepitev miru, za enakopravne odnose med narodi in za udrnitev neodvisnosti svoje lastne države. Nobena obrekovalanja nas ne bodo ovirala, da ne bi v tem smislu razvili svojih odnosov z vsemi državami. Takega sodelovanja ne ovira razlika v družbenih sistemih, kolikor ni povezana s težnjami za zasluženje drugih narodov. Na jugoslovanski strani takih stremiljenj

socializma, na katerega je lahko delavski razred naše države ponosen. Prisrčno Te pozdravljaj in Ti želim veliko uspehov — Tito.

Čestitka dr. Iv. Ribarja ob obletnici Oktobrske revolucije

Ob obletnici Velike oktobrske revolucije je poslal predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar predsedniku Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR a. N. Sverniku pozdravno brzojavko, v kateri mu v imenu Prezidija Ljudske skupščine Federativne Ljudske republike Jugoslavije izraža iskrena čestitke in največje želje za srečo narodov Sovjetske zveze.

Ob 32. obletnici Oktobrske revolucije

V proslavo 32. obletnice Oktobrske revolucije je bila v Narodnem gledališču v Beogradu slavnostna akademija, katere so se udeležili predstavniki zvezne vlade, vlade LR Srbije, CK KP Jugoslavije, CK KP Srbije Jugoslovanske armade, množičnih organizacij, javni in kulturni delavci Beograda in člani mestnega komiteja KP za Beograd. Na akademiji je govorila Milka Minić, članica CK KP Srbije.

V Ljubljani je bila slavnostna akademija v veliki dvorani Uniona. Govoril je kandidat za člana CK KPS Matija Maležič o zgodovinskem pomenu Oktobrske socialistične revolucije, s katero se je začela nova doba človeštva.

ni. Iz teh razlogov gojimo simpatije do vseh svobodoljubnih resnično demokratičnih in socialističnih gibanj na svetu. Vendar ne vsiljujemo nikomur svoje oblike socializma in zato odločno odklanjamo vsak poizkus, da bi drugi vsilili nam svoje oblike notranje ureditve. Na tej podlagi menimo, da se mora razvijati miroljubno sodelovanje jugoslovanskih narodov z drugimi narodi, torej tudi z ameriškim.

Dovolite mi, da povem ob koncu še nekaj. Jugoslovanski narodi cenijo in upoštevaljo ameriški narod, cenijo in upoštevaljo vas zaradi njegove demokratične tradicije in zaradi prispevka, ki ga je dal v splošno zakladnico človeštva — na področju dvigovanja produktivne sile človeštva.

Mi Jugoslovanci, t. j. Srbi, Hrvati, Slovenci, Makedonci in Crnogorci smo se sploh med našo ljudsko revolucijo vzgajali v duhu upoštevanja drugih narodov ne glede na njihovo sedanjo notranjo ureditev, ne pa danu sovništnega nacionalizma. V resnici zahtevamo z isto doslednostjo, da tudi vsi drugi narodi upoštevaljo naše pravice in neodvisnost. Toraj nismo nacionalisti temveč patrioti svoje države. Ni nacionalizem, če zahteva kdo pravico za svoj narod, njegovo neodvisnost in svoboden razvoj. Nacionalizem je, če zahteva kdo privilegije za svoj narod ali za njegov vladajoči del, ali pa, če hoče kdo vsiliti drugemu narodu tujo hegemonijo. Toda mi ne zahtevamo nikakih privilegijev, pa tudi ne nikake hegemonije. Prav zaradi tega verujemo v možnost in pomembnost našega sodelovanja z drugimi miroljubnimi narodi, sodelovanja na podlagi enakopravnosti in medsebojnega upoštevanja.

Dragi prijatelji! Tu v Ameriki ste prav vi pomembni činitelji tega sodelovanja. Ze dostej ste veliko storili v tej smeri in prosimo vas, da to še nadalje delate. K vitar bolj se narodi med seboj poznajo, toliko bolj se bodo upoštevali in toliko dosledneje se bodo borili za ohranitev svetovnega miru.

Izpolnili so letni plan

Zadnji dan oktobra je izpolnil svoj letni proizvodni plan delovni kolektiv tovarne likerjev in sadnih izdelkov v Ajdovščini, ki mu je letos uspelo v primeri z lanskim letom povečati proizvodnjo za 82% in razširiti asortiment likerjev od 7 na 15 vrst.

Rudniku antimona v Zajačji, ki je izpolnil svoj letni plan že v oktobru, se je sedaj pridružil tudi rudnik antimona v Bujanovcu, ki je svoj plansko nalogo izvršil 2. novembra.

Matanovič premagal Rabarja

Na šahovskem prvenstvu v Zagrebu so v nedeljo in včeraj igrali VII. in VIII. kolo. Borbe so bile izredno ostre in so se končale z nekaterimi presenečenji.

V VII. kolu je bila najvažnejša partija med Pircem in Gilgoričem. Pirc je nadigral svojega nasprotnika in je imel ob prekinitvi upanje na zmago. V nadaljevanju ni najbolje izkoristil svoje prednosti nendar ima ob ponovni prekinitvi še vedno kmeta več.

Karaklajič in Gernek sta prav tako prekinila partijo, v nadaljevanju pa je Gernek spretno izkoristil svojo prednost in prisilil Karaklajiča, da se je vdal. Puc in Simonovič sta partijo iz VII. kola večeraj ponovno prekinila v dočela nenasajem položaju. Izidi ostalih iger so naslednji: Fuderer: Janošević 0:1, Avriović: Ivkovič 0:1, Tot: Kostič 0:1, Tomovič: Matanovič 0:1, Rabar: Vuković 0:1, Božič: Nedeljkovič 1:0, Partija

Trifunović: Milič je bila odgojena. Najvažnejša partija VIII. kola je bila med Trifunovićem in Pircem. V Nimovčevi indijski obrambi sta se nasprotnika že v 17. potje zedinila za remi.

Puc in Vuković sta igrala Albinov protigambit. Po živahnih igri sta se v časovni stiski sporazumela za remi. Gernek je prekinil partijo z Milčem s kmetom manj.

Največje presenečenje tega kola je bila zmaga mladince Matanoviča nad Rabarjem, enim izmed kandidatov za prvo mesto. Ostali rezultati: Janošević: Nedeljkovič 0:1, Simonovič: Božič remi, Ivkovič: Karaklajič remi, Fuderer: Avriović remi. Prekinjena je partija Gilgorič: Tot, odložena pa Kostič: Tomovič.

Stanje po VIII. kolu: Matanovič 6 točk, Vuković 5, Trifunović 4 in pol (2), Puc, Gernek 4 in pol (1), Ivkovič, Rabar 4 in pol, Gilgorič 4 (3), Tot 4 (1), Božič 4, Kostič 3 in pol (2), Pirc 3 in pol (1) itd.

Pomoč naše mu rudarstvu 500 komunistov in frontovcev dela že v zasavskem premogovnem bazenu

Ljudska fronta je neiztrpen rezervoar delovne sile. Kjer koli so planske naloge prevelike, da bi jih zmogli stalni delavci prisločki, na pomoč Fronte. Za izpolnitev gozdarskega plana je odšlo letos v poletju na tisoče članov Fronte v gozdarske brigade, frontovci pomagajo na gradbiščih, v tovarnah, pri melioracijah... Plan premogovnikov je bil letos povišan, kajti naše tovarne potrebujejo vsak dan več energije in terjajo od premogovnikov na milijone ton premoga. Zato so se naši rudarski kolektivi obvezali, da bodo povečani plan ne samo izpolnili, temveč tudi presegli. Njihovim velikim naporom pa se v preteklem mesecu pridružili tudi prostovoljci iz vrst komunistov, frontovcev in članov sindikatov.

V Sloveniji imajo največje planske naloge Zasavski rudokopi Trbovlje, Hrastnik in Zagorje. V njih dela že nad 500 članov in kandidatov Partije, sindikatov in frontovcev iz vseh naših okrajev. Največ prostovoljcev so dali goriski okraj, Maribor-mesto in Ljubljana-mesto. Čeprav je delo v rudnikih težko in naporno, da prostovoljci že v prvem mesecu dosegli vidne uspehe. V rudokopih bodo ostali po dva, tri ali štiri mesece, kakor so podpisali delovne pogodbe. Nekateri bodo v rudnikih ostali za stalno.

V Trbovljah je blizu 100 prostovoljcev, največ kmetov iz Primorske. Mnogi so člani obdelovalnih združenj. Obiskali smo jih v menzi, na domovih in pri delu. Vsi so pohvalili svoj začasni poklic.

»Nič nam ne manjka,« je zatrjeval Ljubljancan Jože Vrhovec. »Hrana je odlična, tudi stanovanja niso slaba. Delo je sicer težko, pa smo se mu že privadili. Zaposleni smo na najrazličnejših krajih: prenašamo les, nalagamo vozčke in podobno.«

Frontovec Jože Požar se je pritožil čez svoj okraj. »Iz postojanskega okraja smo samo trije, čeprav bi nas moralo biti mnogo več. Okraj je slabo pridobil prostovoljce. V Postojni sem samo s čakanjem zgubil nekaj dni. Kar pa se tiče tukajšnjega dela in preskrbe, smo vsi zadovoljni. Le politično delo nekoliko šepa.«

Postojčanec Jože Požar je imel prav; politično delo med novimi delavci je slabo. Po petnajstih dneh se vedno niso vključeni v sindikalno organizacijo. Pri delu pa so že dosegli vrste uspehe. Nekateri so se tako dobro izkazali, da so jih delovodje vključili v rudarske brigade. Dva prostovoljca delata celo v Zagoriskih brigadah. Primorska skupina pa pripravlja za 27. novembra posebno tekmovalne svojih članov. Nekaj prostovoljcev se že prija-

vilo za stalne rudarje. Prvi od njih je bil Fikjak, iz goriske oblasti, ki je pretekli teden že pozval v Trbovlje svojo družino. Isto bo storil njegov rojak Saksida in še nekaj drugih. Vsi ti so mali kmetje, ki so uvideli nesmiselnost životarenja na skopi kraški zemlji.

Mnogo več prostovoljcev zapustuje hrastniški rudnik. Hrastniški prostovoljci so organizirani v brigadah: mariborski, ki je največja, prekmurski, lendavski, slovenjgraški, primorski in jeseniški. V zadnji so vključeni prostovoljci iz jeseniškega in kranjskega okraja in mesta Ljubljane. V brigadah je čez 350 brigadirjev. Brigade so sprejele tudi obveznosti, ki jih bodo izpolnile do 29. novembra. Najlepše obveznosti sta postavili mariborska in prekmurska brigada. Mariborčani bodo napravili 2400 delovnih nadur, Prekmurci pa 1600. Na enega Mariborčana odpade 16 delovnih nadur. V vsej brigadi pa so jih do sedaj napravili že 440.

V hrastniških brigadah je politično delo dobro organizirano, zato je tudi delovni polet na višini. Brigade imajo tedensko posvete in večkrat brigade konferenice. Mnogo slabša kot v Trbovljah pa so stanovanja, v katero so šele sedaj postavili peč. Vsekakor uprava rudnika premoalo skrbi za prostovoljce. P. V.

